

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/28582-3
Saksbehandler Nina Kyllingstad

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	21.11.2024

Tilskudd til SFI CIBEN - senter for forskningsdrevet innovasjon

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1 Agder fylkeskommune deltar som samarbeidspartner i søknaden om SFI CiBEN (senter for forskningsdrevet innovasjon innen sirkulær bioøkonomi) med en økonomisk ramme på 300 000 kroner.

2. Prosjekttilskuddet er forbeholdt tilslag på søknaden hos Forskningsrådet og dekkes av disposisjonsfond, ansvar 500300.

Vedlegg

Intensjonserklæring fra Agder fylkeskommune til CiBEN

Sammendrag

Agder fylkeskommune deltar som prosjektdeltaker i søknaden om SFI CiBEN (senter for forskningsdrevet innovasjon innen sirkulær bioøkonomi) med en økonomisk ramme på 300 000 kroner. Senteret samler en rekke regionale og nasjonale aktører i et styrket arbeid innen sirkulær økonomi. Prosjekttilskuddet forutsetter tilsagn på søknaden hos Forskningsrådet.

Agder fylkeskommune leverte i september 2024 en intensjonserklæring til SFI CiBEN (vedlegg 1), hvor det signaliseres et ønske om å støtte prosjektet med både egeninnsats og økonomisk bidrag i hele 8-års perioden.

SFI CiBEN støtter opp om en rekke satsinger på Agder, herunder forskningsdrevet innovasjon og sirkulær økonomi. Arbeidet i SFI CiBEN vil kunne bidra til å skape en bærekraftig region med lavere utslipp.

Saksopplysninger

Hva er et SFI

Et senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) er et stort og langsiktig forsknings- og innovasjonsprogram finansiert av Forskningsrådet. Et SFI skaper langsiktige samarbeid mellom FoU-aktive bedrifter og forskningsmiljøer. Sentrene skal styrke innovasjonsevnen i norsk næringsliv gjennom forskning som svarer på langsiktige behov, utfordringer og fremtidige verdiskapingsmuligheter. Hvert senter kan søke om 50 – 96 millioner kroner, og har en varighet opptil 8 år. I tillegg stiller øvrige samarbeidspartnere med både finansiering og egeninnsats.

Det er stor konkurranse om å få tildelt SFI-status. I tillegg til finansiering, følger det også prestisje med en slik tildeling. Før årets utlysning har Forskningsrådet, siden 2015, støttet 17 sentre for forskningsdrevet innovasjon. Leveransen fra sentrene er både konkrete innovasjoner, akademiske bidrag og økt kunnskapsnivå knyttet til tematikken i hvert enkelt senter. I tillegg styrkes samarbeidsrelasjonene mellom alle involverte partnere.

I Agder har vi kun hatt ett slikt senter – SFI, offshore mechatronics. I dette senteret samarbeider bedrifter og klynger fra offshoreindustrien med relevante forskningspartnere og produserte en rekke bidrag til både næringslivet og akademien.

Hva er SFI CiBEN

CiBEN står for Centre for circular bioeconomy in Norway. Målet deres er å bidra til overgangen til en sirkulær bioøkonomi for norsk næringsliv, som er klimanøytral og i harmoni med natur og samfunn. CiBEN skal bygge konkurransekraft gjennom å etablere nye grønne verdikjeder og forretningsmodeller innenfor en moderne bioøkonomi gjennom satsing på industriell symbiose.

I 2021 lanserte regjeringen «Nasjonal strategi for en grøn, sirkulær økonomi», hvor bioøkonomien ble løftet frem som en av sektorene med stort potensiale for sirkularitet. Arbeidet i CiBEN vil være viktig i overgangen fra fossil økonomi til bio-basert økonomi. I det grønne skifte vil råmaterialer, produksjon og avfall være deler av et bærekraftig kretsløp.

I tillegg til innovasjon og kompetanseheving, vil CiBEN også kunne gi beslutningsstøtte til både offentlig sektor og næringsliv i arbeidet med etableringer av bio-symbioser og industrielle huber.

Hvorfor er SFI CiBEN viktig for Agder?

Agder fylkeskommune har også gitt sin tilslutning til den nasjonale «missions-satsingen» hvor en sentral del av arbeidet er å tilrettelegge for, og samarbeide om, å styrke *sirkulær* grønn nærings- og industriutvikling. Fylkesutvalget i Agder vedtok i november 2022 (sak 159/22) blant annet følgende:

1. Agder fylkeskommune viderefører et fylkesovergripende samarbeid for å legge til rette for å realisere avgrensede samfunnsoppdrag.
2. Tre avgrensede samfunnsoppdrag skal ligge til grunn i det videre arbeidet:
 - a. Utvikle grønn sirkulær industri gjennom industriell symbiose på tvers av verdikjeder
 - b. Bygge infrastruktur for grønn sirkulær industri
 - c. Kompetanseløft for å realisere grønn sirkulær industri
3. De avgrensede samfunnsoppdragene utvikles som nasjonale samfunns-oppdrag gjennom fylkeskommunene, Innovasjon Norge, SIVA og Norges forskningsråd.

SFI CiBEN vil kunne bidra til å bryte ned barrierer knyttet til etablering og videreutvikling av sirkulær økonomi, herunder manglende insentiver for næringslivet til å lage sirkulære forretningsmodeller og manglende finansieringsordninger. Selv om hovedfokuset ligger på bioøkonomi vil andre sektorer også ta del i, og nyte godt av, aktivitetene i CiBEN. Agder har for eksempel en stor og viktig prosessindustri. Koblingen deres til bioøkonomi er for eksempel at overskuddsvarme kan brukes i fiskeoppdrett med mer. Eyde-klyngen har over lang tid arbeidet med sirkulær økonomi på vegne av prosessindustrien, og er også en del av søknaden til SFI CiBEN.

Søknadsforløp

Prosjektleder for SFI CiBEN er NORCE, Norwegian Research Centre. NORCE har i løpet av høsten jobbet frem et konsortium med relevante aktører som ønsker å styrke satsingen på sirkulær bioøkonomi. Partnerne er fra hele landet, men med tung representasjon fra Agder.

En rekke andre fylkeskommuner har, i likhet med Agder fylkeskommune, levert intensjonserklæringer til prosjektet. Fylkeskommunene som står oppført som samarbeidspartnere er: Østfold, Vestland, Rogaland og Troms. Andre regionale aktører med aktiviteter eller hovedkontor i Agder er: NORCE, Universitetet i Agder, Future Materials AS, Eramet Norway AS, Eyde-klyngen, Innakva-klyngen, InnoTre-klyngen, BULK Infrastructure holding AS og Åmli kommune. Denne samlingen av aktører viser hvor bredt nedslagsfeltet er i Agder, både geografisk og tematisk.

NORCE leverte en prosjektsøknad til Forskningsrådet med frist 18. september, 2024. Den første søknaden er det Forskningsrådet kaller Trinn 1, og består av en 5 siders prosjektbeskrivelse. Medio desember vil Forskningsrådet beslutte hvilke søknader som inviteres til å søke i trinn 2 (fullstendig søknad på 20 sider). Søknadsfrist for Trinn 2 er i mai/juni 2025.

Vurderinger

Å få et senter for forskningsdrevet innovasjon knyttet til sirkulær bioøkonomi til Agder hadde vært et steg i riktig retning mot en mer sirkulær økonomi i regionen.

Sentrale aktører både nasjonalt og ikke minst regionalt har sluttet seg til søknaden fra NORCE. Deltagelse i et slikt senter vil kunne øke kunnskaps- og kompetansenivået, knyttet til sirkulær økonomi, både internt i fylkeskommunen og hos en rekke regionale aktører.

Ved tilslag hos Forskningsrådet vil SFI CiBEN utforme samarbeidsavtaler med alle samarbeidspartnerne hvor egeninnsats og finansiering avklares.

Regionplan Agder 2030

I mulighetsbilde i Regionplan Agder 2030 vises det til at en sirkulær økonomi er en forutsetning for omstilling til et lavutslippssamfunn og redusert tap av naturmangfold. I tillegg er hovedmål 2.6. formulert slik «Agder er omstilt til en mer sirkulær økonomi, der gjenbruk og ombruk av ressurser prioriteres».

Økonomiske konsekvenser

Fylkeskommunedirektøren foreslår at prosjektkostnaden på 300 000 dekkes av tidligere avsatte midler.

Prosjekttilskuddet er forbeholdt tilslag på søknaden hos Forskningsrådet. Ved tilslag hos Forskningsrådet vil årlig støtte til SFI CiBEN innarbeides i kommende handlings- og økonomiplaner.

Konklusjon

For å omstille Agder til en mer sirkulær økonomi foreslår fylkeskommunedirektøren at Agder fylkeskommune deltar som samarbeidspartner i søknaden om SFI CiBEN (senter for forskningsdrevet innovasjon innen sirkulærøkonomi) med en kostnadsramme på 300 000 kroner.

Det tas forbehold om tilslag fra Forskningsrådet – som er ansvarlige for forsknings- og innovasjonsprogrammet SFI.

Kristiansand, 04.11.2024

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør